

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 103/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. P. K., B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou H., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. R. P., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Sžso/58/2011 a jeho rozsudkom z 28. septembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. P. K. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. januára 2012 doručená sťažnosť Mgr. P. K., B. (ďalej len sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou H., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. R. P., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len

„najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Sžso/58/2011 a jeho rozsudkom z 28. septembra 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na rozhodnutie Sociálnej poisťovne – ústredie (ďalej len „ústredie poisťovne“), ktorá rozhodnutím č. 322-4046-GC-04/2009 zo 16. júla 2009 zmenila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka B. (ďalej len „pobočka poisťovne“), č. 700-0210007609-GC09/09 z 12. marca 2009 tak, že z jeho výrokovej časti vypustila text: „... *nezaniká účasť na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení ku dňu 31. 01. 2007*“ a doplnila text „... *nezaniká 31. januára 2007 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie*“.

Rozhodnutie ústredia poisťovne č. 322-4046-GC-04/2009 zo 16. júla 2009 a rozhodnutie pobočky poisťovne č. 700-0210007609-GC09/09 z 12. marca 2009 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia ústredia poisťovne a pobočky poisťovne“) sťažovateľ napadol žalobou z 1. októbra 2009 doručenou Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorou sa domáhal ich zrušenia, ako aj náhrady trov konania.

Krajský súd rozsudkom č. k. 3 S 178/2010-26 z 26. marca 2011 žalobu sťažovateľa o preskúmanie rozhodnutia ústredia poisťovne zamietol. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu odvolanie z 13. júna 2011, o ktorom rozhodol najvyšší súd tak, že rozsudok krajského súdu č. k. 3 S 178/2010-26 z 29. marca 2011 potvrdil.

Podľa sťažovateľa sa krajský súd a následne aj najvyšší súd vôbec nevysporiadali s argumentmi obsiahnutými v žalobe, ktoré sťažovateľ považuje za zásadné v súvislosti s jeho statusom samostatne zárobkovo činnnej osoby, a tým aj účasti sťažovateľa ako samostatne zárobkovo činnnej osoby na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), pričom v tejto súvislosti uvádza, že «*Zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii (v § 12) rozlišuje niekoľko foriem výkonu advokácie, avšak zároveň nepripúšťa ich paralelné použitie (§ 15 ods. 6 zákona o advokácii). To znamená, že advokát vykonávajúci advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným (v jej*

mene a na jej účet ako jej štatutárny orgán) nemôže súčasne vykonávať advokáciu samostatne (ako fyzická osoba), a to ani výnimočne, pokiaľ to spoločenská zmluva vylučuje (ako je tomu v prípade spoločenskej zmluvy - čl. 14.2. - spoločnosti H., s. r. o., ktorej konateľom a spoločníkom je žalobca). Použitím akejkoľvek formy výkonu advokácie síce danej osobe (formálne) ostáva zachované postavenie „advokáta“, avšak s výnimkou samostatného výkonu advokácie alebo jej výkonu v združení (bez právnej subjektivity) nie je advokácia vykonávaná prostredníctvom (v mene a na účet) fyzickej osoby – advokáta, ale prostredníctvom (v mene a na účet) právnickej osoby, ktorej spoločníkmi resp. štatutárnymi orgánmi sú advokáti.

1.2. - Novelou zákona o advokácii č. 304/2009 Z. z. (účinnou od 1. 9. 2009) bola Slovenskej advokátskej komore - novým ustanovením § 71 ods. 2 písm. k) zákona č. 586/2003 Z. z. – zverená zákonná kompetencia záväzne potvrdzovať formu (spôsob) výkonu advokácie jednotlivými advokátmi, ako aj záväzne posudzovať a deklarováť, či daný advokát je (alebo nie je) samostatne zárobkovo činnou osobou podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Na základe tejto kompetencie bolo žalobcovi vydané potvrdenie Slovenskej advokátskej komory č. 7/2009-JUDr.De/Ma zo dňa 28. 9. 2009 (predložené v prílohe žaloby), ktorým bolo potvrdené, že dňa 31. 1. 2007 žalobcovi zaniklo oprávnenie vykonávať advokáciu samostatne, pričom od tohto dátumu (t. j. od 1. 2. 2007) môže vykonávať advokáciu len v mene a na účet spoločnosti H., s. r. o., v ktorej je spoločníkom a konateľom; odo dňa 1. 2. 2007 žalobca nie je samostatne zárobkovo činnou osobou podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Zároveň bolo v predmetnom potvrdení uvedené, že podľa § 71 ods. 2 písm. k) zákona č. 586/2003 Z. z. je záväzné pre tretie osoby (t. j. aj pre žalovaného). Žalobca v odvolaní uviedol, že obe vyššie uvedené skutočnosti sú podľa jeho názoru kľúčové pre riadne posúdenie jeho argumentácie resp. žaloby, pričom v rámci napadnutého rozsudku nie sú vôbec spomenuté, na základe čoho k nim súd prvého stupňa nezaujal žiadny právny názor a fakticky ich vôbec nevzal do úvahy. Podľa názoru žalobcu tento postup súdu prvého stupňa trpí vážnou procesnou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a v jej dôsledku možno napadnutý rozsudok považovať za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.».

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd a následne aj najvyšší súd nesprávne posúdili ustanovenia zákona o sociálnom poistení, a to konkrétne § 5 písm. c) a § 21 ods. 4 písm. b) príslušného zákona (v znení účinnom k 1. februáru 2007). Žalobca je presvedčený, že nespĺňa definíciu osoby samostatne zárobkovo činnnej pre účely zákona o sociálnom poistení vzhľadom na skutočnosť, že *«Od uvedeného dátumu (1. 2. 2007) žalobca vykonáva advokáciu výlučne len ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, a to v jej mene a na jej účet (t. j. ako jej štatutárny orgán), pričom táto spoločnosť je vo vzťahu k výkonu advokácie resp. poskytovaniu právnych služieb výlučným (jediným) účastníkom všetkých zmluvných vzťahov (vrátane vzťahov s klientmi), výlučným nositeľom všetkých súvisiacich práv a záväzkov (vrátane procesných práv v rámci zastupovania klientov), ako aj výlučným daňovým a účtovným subjektom. Právnym dôvodom spôsobujúcim aktuálnu nemožnosť vykonávania advokácie zo strany žalobcu (ako fyzickej osoby) je už spomínané ustanovenie § 15 ods. 6 zákona o advokácii, v dôsledku ktorého oprávnenie žalobcu vyplývajúce z jeho zápisu do zoznamu advokátov SAK je v súčasnosti len formálne resp. hypotetické, t. j. bez (právnej i faktickej) možnosti jeho praktickej realizácie. Je však nutné uviesť, že tento stav má len časovo obmedzený (t. j. nie trvalý) charakter, nakoľko platí len počas výkonu advokácie zo strany žalobcu formou pozície konateľa tzv. „advokátskej“ spoločnosti, pričom zánikom tejto formy by sa opätovne obnovila aj reálna (materiálna) stránka oprávnenia žalobcu (ako fyzickej osoby) na výkon advokácie.»*

Sťažovateľ tvrdí, že postupom krajského súdu a rozhodnutím č. k. 3 S 178/2010-26 z 29. marca 2011, ako aj postupom najvyššieho súdu v namietanom konaní došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom toto tvrdenie odôvodňuje takto:

«konajúce súdy sa jasne, zrozumiteľne a presvedčivo nevysporiadali so zákazom paralelného použitia viacerých foriem výkonu advokácie v zmysle § 15 ods. 6 zákona o advokácii (č. 586/2003 Z. z.), v zmysle ktorého nemožno súčasne vykonávať advokáciu samostatne (t. j. ako fyzická osoba) a inou formou, vrátane formy „ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným“, pri ktorej je advokácia (právne služby) prakticky poskytovaná

spoločnosťou (t. j. právnickou osobou), pričom advokát ako konateľ len vystupuje v jej mene a na jej účet ako jej štatutárny orgán;

- uvedený spôsob činnosti tzv. „advokátskej spoločnosti“ prakticky vylučuje, aby jej konateľ bol považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO)...;

- konajúce súdy de facto ignorovali potvrdenie Slovenskej advokátskej komory (SAK) vydané na základe zákonnej kompetencie SAK v zmysle § 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii (č. 586/2003 Z. z.)...;

- označovanie predmetného potvrdenia SAK za „irelevantné“ je podľa názoru sťažovateľa v právnom štáte neprípustné, nakoľko sa tým zo strany súdu neodôvodnene navodzuje stav faktickej obsolétosti platného a účinného ustanovenia zákona, pričom zároveň sa ustanovenia iného zákona – č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení – deklarujú za právne „silnejšie“, čím sa potenciálny konflikt dvoch rovnocenných právnych predpisov jednostranne súdom rieši v prospech jedného z nich...;

- konajúce súdy posudzovali pojem „oprávnenie na výkon advokátskej činnosti“ neprímerane formalisticky, pričom bez jasného, zrozumiteľného a presvedčivého zdôvodnenia trvali na názore, že rozhodujúcim pri výklade tohto pojmu je formálne (gramatické) hľadisko, ktoré sa u sťažovateľa prejavuje vo forme zápisu do zoznamu advokátov vedeného Slovenskou advokátskou komorou (SAK), a naopak nebrali do úvahy materiálnu stránku tohto oprávnenia (t. j. reálnu možnosť výkonu advokácie), ktorá je v prípade výkonu advokácie prostredníctvom tzv. „advokátskej spoločnosti“ pre jeho nositeľa (advokáta - fyzickú osobu) výslovne zo zákona vylúčená...

- porušovateľ základného práva (NS SR) sa žiadnym spôsobom nevyjadril k jasnej, zrozumiteľnej a presvedčivej argumentácii (v prospech sťažovateľa) iného svojho senátu v dvoch rôznych rozhodnutiach, ktoré sťažovateľ na svoju podporu predložil, a to navyše v kontexte, že súd prvého stupňa (KS BA) svoje rozhodnutie odôvodnil aj rozhodovacou praxou iných súdov v danej problematike;

- sťažovateľ je presvedčený, že pokiaľ v danej problematike, ktorá sa zásadným spôsobom týka množstva advokátov v Slovenskej republike, existuje praktická „dvojkolajnosť“ rozhodovania Najvyššieho súdu SR, ktorá je navyše verejne známa, je nevyhnutné, aby prioritne došlo k zjednoteniu rozhodovacej praxe zákonom

predpokladaným spôsobom (t. j. postupom podľa § 22 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch), čo by nepochybne prospelo presvedčivosti a „autorite“ rozhodnutí NS SR;

- sťažovateľ sa za uvedenej situácie cíti poškodený aj v tom zmysle, že pokiaľ by mal pri podaní odvolania proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa „šťastie“ na „správny senát“ NS SR, mohol by byť s veľkou pravdepodobnosťou so svojim odvolaním úspešný - takýto stav (kedy výsledok sporu závisí od náhody vo forme pridelenia veci určitému senátu) nie je zrejme v právnom štáte akceptovateľný.

Za prejav arbitrárnosti rozsudku súdu treba podľa názoru ústavného súdu považovať absenciu dôvodov v rozhodnutí, na základe ktorých vo veci rozhodol, čo znamená zároveň porušenie čl. 46 ods. 2 ústavy. Arbitrárnosť rozhodnutia je dôvodom vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 2 ústavy, napr. aj vtedy, ak sťažovateľ pri ústavnej sťažnosti predložil stanoviská, ktoré podľa neho dokazujú priamy zásah do jeho práv, či oprávnených záujmov, avšak súd sa s týmito stanoviskami vyčerpávajúcim spôsobom nevysporiadal. Takýto postup súdu zakladá aj porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy. Procesnoprávne pochybenia majúce charakter arbitrárnosti znamenajú absenciu poskytujúcu ochranu základnému právu (I. ÚS 59/04),

Sťažovateľ má za to, že odvolací súd (porušovateľ základného práva) nedostatočným zdôvodnením svojich zásadných právnych záverov, resp. tiež tým, že sa nevyjadril k podstatnej časti argumentácie sťažovateľa uvedenej v odvolaní, porušil právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.»

Sťažovateľ ďalej uvádza, že «v odvolaní uviedol, že si zároveň je taktiež vedomý skutočnosti, že v neskoršej rozhodovacej praxi predmetný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (č. 1 S) vydal rozhodnutie, ktorým sa vo výsledku (nie z hľadiska svojho právneho názoru!) odklonil od svojho pôvodného rozhodnutia (zo dňa 30. 3. 2010, č. k. 1 Sžso/7/2009). Ako však vyplýva z odôvodnenia tohto „nového“ rozsudku zo dňa 8. 2. 2011, č. k. 1 Sžso/12/2010, ide len o zmenu de facto „vynútenú“ uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 7. 9. 2010, č. k. I. ÚS 290/2010-8, pričom z hľadiska právneho názoru tento senát naďalej zostal presvedčený o správnosti svojich pôvodných záverov. Za tejto situácie, aj s ohľadom na relevantnú (a neštandardnú) „kritiku“ predmetného uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrenú v uvedenom „novom“ rozsudku senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 1 S (zo dňa 8. 2. 2011,

č. k. 1 Sžso/12/2010), nie je podľa názoru žalobcu správne a udržateľné v právnom štáte), aby bez prijatia riadneho zjednocovacieho stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bola predmetná právna otázka (týkajúca sa okrem žalobcu aj množstva ďalších advokátov) posudzovaná čisto formálne a fakticky len s odkazom na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Následným doplnením odvolania zo dňa 12. 9. 2011 poukázal žalobca na informáciu o rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 8. 2. 2011. sp. zn. 1 Sžso/35/2010. Primárne tým žalobca poukázal na základný záver predmetného rozsudku, ktorý znie nasledovne: „Nielen existencia osobitného oprávnenia na vykonávanie činnosti, ale aj samotná faktická možnosť držiteľa tohto oprávnenia regulovanú činnosť vykonávať, sú podmienkami typu *conditio sine qua non*, bez naplnenia ktorých nie je možné hovoriť o samostatne zárobkovo činnnej osobe v zmysle predpisov sociálneho zabezpečenia.“, ako aj na podrobné a presvedčivé zdôvodnenie tohto záveru.

Podľa názoru žalobcu sú tieto závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky plne relevantné aj vo vzťahu k jeho veci a plne potvrdzujú právny názor žalobcu prezentovaný v jeho odvolaní, a to aj napriek tomu, že v danej veci (1 Sžso/35/2010) sa posudzovala otázka SZČO vo vzťahu k advokátovi s pozastaveným výkonom advokácie. Žalobca svoj názor opieral najmä o skutočnosť, že v danom rozsudku NS SR (1 Sžso/35/2010) sa daná skutková a právna situácia (pozastavenie výkonu advokácie) uvádza ako jedna z dvoch zákonných prekážok, ktoré znemožňujú (v materiálnom zmysle) výkon advokácie zo strany advokáta – fyzickej osoby. Druhou zákonnou prekážkou je pritom presne situácia, ktorá sa vzťahuje na žalobcu – zmena formy výkonu advokácie na formu konateľa „advokátskej“ spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá podľa záveru daného rozsudku NS SR (1 Sžso/35/2010) spôsobuje u advokáta – fyzickej osoby dočasný zánik oprávnenia na výkon advokácie, hoci súčasne nedochádza k samotnému zániku oprávnenia (k vyčiarknutiu zo zoznamu advokátov).».

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol takto:

„1. Základné právo sťažovateľa Mgr. P. K. na prístup k súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené.

2. Základné právo sťažovateľa Mgr. P. K. na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené.

3. Základné právo sťažovateľa Mgr. P. K. na prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, bolo postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené.

4. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 9. 2011, sp. zn. 9 Sžo/58/2011, a rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. 3. 2011, č. k. 3 S 178/2010-26, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom a rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia, ktoré nemôže doplniť petit (III. ÚS 235/05). Preto v danej veci ústavný súd preskúmal sťažnosť len v rozsahu namietaného porušenia tých práv, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie vo veci samej (podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 ústavy), a v súvislosti s tým konaním, resp. rozhodnutím, ktoré označil v petite sťažnosti (t. j. v súvislosti s postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Sžso 58/2011 a jeho rozsudkom z 28. septembra 2011).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak.

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd, aplikujúc judikatúru vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy, skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je v zásade oprávnený a povinný preskúmavať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecným súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (m. m. II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd poukazuje na podstatnú časť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, v ktorom sa uvádza:

„Námietky, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje rozsudok krajského súdu boli v zásade zhodné s námietkami, ktoré žalobca uplatňoval už v konaní na súde prvého stupňa. Podľa názoru najvyššieho súdu už správny orgán a následne aj súd prvého stupňa sa s týmito námietkami žalobcu vysporiadali, pričom odvolací súd už vyslovenú argumentáciu považuje za relevantnú, výstižnú a dostatočnú. Žalovaný ako aj krajský súd podrobne odôvodnili, prečo žalobca, ktorý od 1. augusta 2007 vykonáva činnosť advokáta ako spoločník a zároveň konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zákona o advokácii, je naďalej SZČO, pričom bolo dostatočne

zrozumiteľne a jasne ozrejmene, že v danom prípade nedošlo k zániku povinného sociálneho poistenia podľa § 21 Zákona o sociálnom poistení. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa, že § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení vymedzuje pojem SZČO na účely tohto zákona a upravuje tak aj postavenie advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti. Ustanovenie § 15 zákona o advokácii upravuje špecifické podmienky, za ktorých advokáti môžu vykonávať advokáciu ako konatelia spol. s r.o. Účasť advokáta v takejto spoločnosti je viazaná na existenciu jeho oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb.

Oprávnenie na výkon advokátskej činnosti trvá, okrem prípadov pozastavenia výkonu advokátskej činnosti (§ 8 zákona o advokácii), od zápisu do zoznamu advokátov až do vyčiarknutia z takého zoznamu. Oprávnenie na výkon advokátskej činnosti má za následok, že advokát musí byť považovaný za SZČO na účely § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 a preto je povinne nemocensky a dôchodkovo poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b) a § 15 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení. Vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona o sociálnom poistení. Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava obsiahnutá v § 12 zákona o advokácii upravujúca iba formu, ktorou môže advokát advokáciu vykonávať, lebo základným predpokladom výkonu advokácie je výkon takej činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie. Vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať advokáciu ako takú. Nositeľom tohto oprávnenia je advokát – fyzická osoba, len on je zapísaný v zozname advokátov, hoci zákon mu následne umožňuje, aby právne služby poskytoval napríklad aj ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným. Žalobcovi oprávnenie na vykonávanie činnosti ako také nezaniklo, je len osobitným zákonom limitovaný v tom, že túto činnosť nemôže súčasne vykonávať samostatne, keď si sám zvolil, že advokátske služby bude poskytovať prostredníctvom s. r. o. Oprávnenie na vykonávanie advokácie je udeľované len advokátovi – fyzickej osobe, a nezaniká ani v prípade, že advokátsku činnosť realizuje prostredníctvom obchodnej spoločnosti, v dôsledku čoho v danom prípade nenastali zákonom taxatívne vymedzené skutočnosti rozhodujúce pre zánik povinného nemocenského a dôchodkového poistenia u žalobcu ako SZČO. Žalobcovi po celý čas status advokáta zostáva, svoje profesijné označenie je povinný

podľa zákona o advokácii používať aj v prípade, že právne služby poskytuje prostredníctvom združenia, verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným a až k nemu, následne, pripája meno združenia alebo obchodné meno spoločnosti. Neobstojí preto tvrdenie žalobcu, že v súčasnosti je jeho oprávnenie vyplývajúce z jeho zápisu do zoznamu advokátov SAK len formálne, resp. hypotetické, t. j. bez právnej i faktickej možnosti jeho praktickej realizácie. V súvislosti s námietkou žalobcu, že súd prvého stupňa nevzal do úvahy podľa neho relevantné právne skutočnosti, najmä záväzné potvrdenie SAK vydané podľa § 71 ods. 2 písm. k/ zákona o advokácii, odvolací súd zdôrazňuje, že rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch je zákonom zverenú do vecnej pôsobnosti pobočky Sociálnej poisťovne. Vzhľadom na vyššie uvedené, najmä vzhľadom na vymedzenie pojmu SZČO v § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení na účely tohto zákona, je potom potvrdenie SAK irelevantné.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.“

Súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj právo na odôvodnenie zodpovedajúce zákonu, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), a toto ustanovenie sa uplatňuje aj v odvolacom konaní v rozsahu, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 211 ods. 2 OSP). Odlišnú úpravu k § 157 ods. 2 OSP pre odvolacie konanie obsahuje § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní teda nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument uvedený v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Uvedené ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku zamedzuje, aby v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu dochádzalo k zbytočnému kopírovaniu obsahu podaní a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré je účastníkom už známe a umožňuje,

aby sa odvolací súd sústredil len na podstatnú argumentáciu aj prostredníctvom odbornej literatúry a judikatúry. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 331/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd považoval za potrebné uviesť podstatnú časť rozsudku krajského súdu č. k. 3 S 178/2010-26 z 29. marca 2010:

«Súd z pripojeného administratívneho spisu zistil, že Sociálna poisťovňa - pobočka B. vydala rozhodnutie č. 700-0210007609-GC09/09 dňa 12. 03. 2009, ktorým rozhodla, že žalobcovi nezaniká účasť na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení ku dňu 31. 01. 2007. Toto rozhodnutie žalobca nenapadol (správne má byť uvedené napadol, pozn.) odvolaním. O odvolaní žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu zo dňa 12. 03. 2009 rozhodol žalovaný napadnutým rozhodnutím zo dňa 16. 07. 2009. V odvolacom konaní bolo preukázané, že žalobca je držiteľom licencie oprávňujúcej ho na poskytovanie právnej pomoci. Žalovaný rozhodol rozhodnutím č. 322-4046-GC-04/2009 zo dňa 16. 07. 2009, ktorým čiastočne zmenil výrok rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, a to tak, že... nezaniká 31. 01. 2007 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie a v ostatnom rozhodnutie potvrdzuje.

Predovšetkým treba uviesť, že správne orgány podrobne odôvodnili, prečo žalobcovi, ktorý sa stal spoločníkom a konateľom spoločnosti H., s. r. o. poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zákona o advokácii (zákon č. 586/2003 Z. z.) nezaniklo povinné sociálne poistenie ako SZČO podľa § 21 zákona o sociálnom poistení.

Ďalej sa v administratívnom spise nachádza výpis z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, výpis z Daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2005, registračný list FO.

Podľa ustanovenia § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade správnym poriadkom SR, t. j. najmä s hmotnými a procesnými

administratívnymi predpismi. V intenciách ustanovenia § 244 ods. 1 O. s. p. súd preskúmava aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní. Zákon č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov v § 5 vymedzuje, kto sa považuje za SZČO na účely sociálneho poistenia.

Podľa § 5 písm. c/ zák. č. 461/2003 Z. z. SZČO je fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu.

Je tiež zrejmé, že podľa platnej právnej úpravy vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO závisí od výšky príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 písm. c/ zákona č. 595/2003 Z. z., alebo výnosu súvisiaceho s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou, ktorý táto osoba dosiahla za predchádzajúci kalendárny rok.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii je advokátom ten, kto je zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora.

Podľa § 12 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z. z. môže advokát vykonávať advokáciu aj ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným (písm. e/ cit. zák. ustanovenia). Ustanovenie § 12 zák. č. 586/2003 Z. z. upravuje aj podľa názoru krajského súdu len formu výkonu advokácie, pričom zmenou formy výkonu advokácie nezaniká postavenie advokáta ako SZČO podľa § 5 písm. c/ zák. č. 461/2003 Z. z. a ani povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 písm. b/ zák. č. 461/2003 Z. z., pretože advokátovi nezaniklo oprávnenie na výkon činnosti. Zmena formy výkonu advokácie je vo vzťahu k postaveniu advokáta ako SZČO podľa zákona o sociálnom poistení právne bezvýznamná. Takáto zmena formy výkonu advokácie má samozrejme za následok zmenu v spôsobe zdaňovania príjmu advokáta. Existencia oprávnenia advokáta na vykonávanie advokátskej činnosti je podmienená jeho zápisom v zozname advokátov vedenom SAK až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu, má za následok, že advokát musí

byť považovaný za SZČO pre potreby zákona o sociálnom poistení. Z uvedeného dôvodu je povinne nemocensky poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b/ zák. č. 461/2003 Z. z. a povinne dôchodkovo poistený podľa § 15 ods. 1 písm. b/ zák. č. 461/2003 Z. z. a vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zák. č. 461/2003 Z. z. Túto skutočnosť teda nemôže ovplyvniť právna úprava obsiahnutá v § 12 zák. č. 586/2003 Z. z., ktorý upravuje formu, ktorou môže advokát vykonávať advokáciu, lebo základným predpokladom pre výkon advokácie je vykonávanie takejto činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie. Na výkon advokátskej činnosti je teda oprávnený len advokát, ktorý je zapísaný do zoznamu advokátov vedenom SAK. Práve vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c/ zák. č. 461/2003 Z. z. je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať túto činnosť. Navyše § 15 zák. č. 586/2003 Z. z. upravuje špecifické podmienky, za ktorých advokáti môžu vykonávať advokáciu ako konatelia spoločnosti s ručením obmedzeným a účasť advokáta v takejto spoločnosti je viazaná na existenciu poskytovania advokátskych služieb jednotlivých spoločníkov a konateľov, ktorými môžu byť len advokáti a ktorých účasť v spoločnosti zaniká vyčiarknutím zo zoznamu advokátov, v skutočnosti stratou oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu.

Z uvedeného je zrejmé, že žalobca, ktorý je naďalej zapísaný do zoznamu advokátov SAK, spĺňa právnu kvalifikáciu SZČO, podľa zákona o sociálnom poistení. Na vznik povinného nemocenského a dôchodkového poistenia žalobcu ako SZČO a s ním súvisiacej odvodovej povinnosti je potrebné, aby žalobca v rozhodujúcom období dosiahol príjem z podnikania ustanovený v § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. Na základe príjmu z podnikania za rok 2005 dosiahnutého žalobcom vo výške 82.800,-Sk vzniklo žalobcovi povinné nemocenské a dôchodkové poistenie od 01. 07. 2006 do 30. 06. 2007. Súd sa stotožňuje s názorom žalovaného, že zo znenia § 5 písm. c/ zák. č. 461/2003 Z. z. vyplýva podmienka, po splnení ktorej je advokát považovaný za SZČO, pričom zákon o sociálnom poistení odkazuje na zákon ako celok, bez ohľadu na formu výkonu advokátskej činnosti. Opačný prístup k jednotlivým formám výkonu advokácie by z pohľadu systému sociálneho poistenia zaviedol nerovnaký prístup k fyzickým osobám poskytujúcim právne služby, a to tak z pohľadu ich prístupu k systému sociálneho poistenia, ako aj nároku na dávkové plnenia.

Pre úplnosť treba uviesť, že obdobná problematika už bola viacnásobne riešená právoplatnými rozsudkami súdov Slovenskej republiky (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21 Sn 11/2008-40 zo dňa 14. 04. 2009 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžso 44/2009 zo dňa 26. 11. 2009).

Z uvedených dôvodov Krajský súd v Bratislave dospel k záveru, že nakoľko postup správnych orgánov oboch stupňov, ako aj napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo v súlade so zákonom bolo potrebné žalobu žalobcu podľa § 250j ods. 1 O. s. p. zamietnuť.»

Z citovaných častí napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a rozsudku krajského súdu č. k. 3 S 178/2010-26 z 29. marca 2011 vyplýva, že tak najvyšší súd, ako aj krajský súd sa v prvom rade zaoberali otázkou, či advokát, ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným podľa § 12 ods. 1 písm. e) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, má status samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení. Zároveň sa zaoberali aj otázkou, či osobe, ktorá vykonáva činnosť advokáta, zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 písm. b) zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom k 1. februáru 2007).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Ústavný súd sumarizujúc už uvedené konštatuje, že dôvody, na ktorých je rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžso 58/2011 z 28. septembra 2011 založený, sú zrozumiteľné

a dostatočne logické, vychádzajúc zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu najvyšší súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03). Ústavný súd v tejto súvislosti navyše pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Sťažovateľ v sťažnosti osobitne namieta, že najvyšší súd sa žiadnym spôsobom nevyjadril *„k jasnej, zrozumiteľnej a presvedčivej argumentácii (v prospech sťažovateľa) iného svojho senátu v dvoch rôznych rozhodnutiach, ktoré sťažovateľ na svoju podporu predložil“*, pričom *„dvojkoľajnosť“* rozhodovania najvyššieho súdu vedie podľa sťažovateľa *„k nevyhnutnosti zjednotenia rozhodovacej praxe“* najvyššieho súdu.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa odklonu od iného rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napríklad IV. ÚS 75/09), podľa ktorej neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 ústavy je aj princíp právnej istoty. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že budú ich správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS 10/99, II. ÚS 234/03, IV. ÚS 92/09). Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05).

V tejto súvislosti ústavný súd už rozhodol, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

Z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva *Beian v. Rumunsko* (č. 1) zo 6. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštancie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach.

Právny poriadok Slovenskej republiky upravuje mechanizmus zabezpečujúci koherentnosť judikatúry v § 22 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Tento mechanizmus spočíva v inštitúte zverejňovania súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom a v inštitúte prijímania stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo príslušným kolégiom najvyššieho súdu.

Sťažovateľ v konkrétnom prípade poukázal na skutočnosť, že senát najvyššieho súdu I S v rozsudku sp. zn. I Sžo 35/2010 z 8. februára 2011 vyslovil podľa jeho názoru „záver relevantný aj vo vzťahu k jeho veci a plne potvrdzujúci jeho právny názor“ týkajúci sa posúdenia statusu samostatne zárobkovo činnnej osoby v zmysle predpisov o sociálnom zabezpečení, podľa ktorého „*nielen existencia osobitného oprávnenia na vykonávanie činnosti, ale aj samotná faktická možnosť držiteľa tohto oprávnenia regulovanú činnosť*

vykonávať, sú podmienkami typu conditio sine qua non, bez naplnenia ktorých nie je možné hovoriť o samostatne zárobkovo činnnej osobe v zmysle predpisov sociálneho zabezpečenia“.

Sťažovateľ v sťažnosti k tomu ďalej uvádza, že si je vedomý skutočnosti, že *«v neskoršej rozhodovacej praxi predmetný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (č. 1 S) vydal rozhodnutie, ktorým sa vo výsledku (nie z hľadiska svojho právneho názoru!) odklonil od svojho pôvodného rozhodnutia (zo dňa 30. 3. 2010, č. k. 1 Sžo/7/2009). Ako však vyplýva z odôvodnenia tohto „nového“ rozsudku zo dňa 8. 2. 2011, č. k. 1 Sžo/12/2010, ide len o zmenu de facto „vynútenú“ uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 7. 9. 2010, č. k. I. ÚS 290/2010-8, pričom z hľadiska právneho názoru tento senát naďalej zostal presvedčený o správnosti svojich pôvodných záverov. Za tejto situácie, aj s ohľadom na relevantnú (a neštandardnú) „kritiku“ predmetného uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrenú v uvedenom „novom“ rozsudku senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 1 S (zo dňa 8. 2. 2011, č. k. 1 Sžo/12/2010), nie je podľa názoru žalobcu správne a udržateľné v právnom štáte), aby bez prijatia riadneho zjednocovacieho stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bola predmetná právna otázka (týkajúca sa okrem žalobcu aj množstva ďalších advokátov) posudzovaná čisto formálne a fakticky len s odkazom na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.».*

V nadväznosti na citované ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nie je jeho úlohou zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona o súdoch [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b) zákona o súdoch] patrí najvyššiemu súdu (m. m. I. ÚS 17/01, I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09).

Ústavný súd vo vzťahu k posudzovanej veci uzatvára, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu (z 28. septembra 2011, pozn.) je svojou argumentáciou v zásade totožný s argumentáciou uvedenou v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo 12/2010 z 8. februára 2011 (samotné tvrdenie senátu 1 S v rozsudku sp. zn. 1 Sžo 12/2010 z 8. februára 2011, že ide o mechanicky prevzatú argumentáciu z rozsudku najvyššieho

súdu sp. zn. 4 Sžso 37/2009 zo 16. februára 2010, nemá v danom prípade právnu relevanciu, pozn.). V rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžso 12/2010 z 8. februára 2011 jeho senát 1 S odklon od svojej pôvodnej judikatúry (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo 7/2009 z 30. marca 2010, pozn.) zdôvodnil okrem iného takto:

„Na základe... analýzy má Najvyšší súd jednoznačne preukázané, že uznesením sp. zn. I. ÚS 290/2010-8 zo dňa 07. 09. 2010 sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril dostatočným spôsobom k základným právam advokátky v súvislosti s aplikáciou práva sociálneho zabezpečenia na otázku zániku či trvania jej účasti na povinnom poistení z pohľadu samostatne zárobkovo činnnej osoby. Uvedené uznesenie ústavného súdu súčasne vykazuje podmienky, ktoré zákon prostredníctvom § 135 O. s. p. spája s viazanosťou všeobecného súdu rozhodnutím ústavného súdu. Podľa § 135 ods. 1 veta druhá O. s. p. súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd.“

Požiadavka právnej istoty automaticky neznamená, že sa judikatúra najmä najvyššieho súdu nemôže vyvíjať, resp. že v prípade, ak je prijaté ojedinelé rozhodnutie, vybočujúce z doterajšej línie rozhodovacej praxe, sa konajúci súd nemôže vrátiť na pôvodnú líniu rozhodovacej činnosti. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že senát 1 S rozhodol rozsudkom sp. zn. 1 Sžso 12/2010 z 8. februára 2011 odlišne o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, tento svoj odklon od svojej predchádzajúcej judikatúry však objektívne a rozumne odôvodnil, preto je podľa názoru ústavného súdu takýto odklon ústavne udržateľný. Zo zistení ústavného súdu ďalej vyplýva, že senát 1 S najvyššieho súdu rozhodol obdobne ako v napadnutom rozsudku senát 9 S najvyššieho súdu, aj v rozsudku sp. zn. 1 Sžso 10/2010 z 8. februára 2011 a v rozsudku sp. zn. 1 Sžso 41/2010 z 13. septembra 2011, čím senát 1 S najvyššieho súdu len potvrdil svoju líniu odklonu od svojej prechádzajúcej judikatúry. Z uvedeného dôvodu preto nebol dôvod, aby sa najvyšší súd (senát 9 S, pozn.) v napadnutom rozsudku z 28. septembra 2011 osobitne zaoberal argumentom sťažovateľa o „rozdielnej rozhodovacej činnosti senátov najvyššieho súdu“, pričom uvedené rozhodnutia senátu 1 S najvyššieho súdu uverejnené na internetovom portáli najvyššieho súdu mohli byť sťažovateľovi dostatočne známe.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že medzi posudzovaným postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala, že v danom prípade mohlo dôjsť k porušeniu týchto základných práv. S prihliadnutím na ústavne akceptovateľné a udržateľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2012